

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 266

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (A1 – A30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (B1 – B8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (C1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (A1 – A30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

A1 У якому рядку в усіх словах букв менше, ніж звуків?

- 1) боягуз, щастити, торф'яний
- 2) розкіш, колодязь, обличчя
- 3) інший, пісня, льон
- 4) його, знання, школяр

A2 У якому рядку в усіх словах відбувається чергування голосних *о, е з і*?

- 1) воля, мороз, горб
- 2) ніч, стіл, корінь
- 3) простір, день, шовк
- 4) гілочка, холод, село

A3 У якому рядку слово *зелений* вжито в прямому значенні?

- 1) зелена сукня
- 2) зелене вино
- 3) зелений змій
- 4) зелений юнак

A4 Яке слово є синонімом до фразеологізму *пороху не нюхати*?

- 1) вести здоровий спосіб життя
- 2) бути недосвідченим
- 3) ніколи не прибирати
- 4) бути перебірливим

A5 Яке слово **не має** закінчення?

- 1) дерево
- 2) дядько
- 3) фламінго
- 4) крісло

A6 Яким способом утворено слово *підвіконня*?

- 1) префіксальний
- 2) суфіксальний
- 3) префіксально-суфіксальний
- 4) безафіксний

A7 У якому відмінку вжитий виділений іменник у реченні «Кайдашиха вийшла з хати і прикрила очі **долонею**»?

- 1) родовий
- 2) давальний
- 3) знахідний
- 4) орудний

A8 У якому рядку правильно утворено форму прикметника найвищого ступеня порівняння?

- 1) особливо корисний
- 2) найсмішніший
- 3) вкрай потрібний
- 4) самий найхолодніший

A9 У якому рядку допущено помилку при відмінюванні кількісного числівника?

- 1) шістдесяти
- 2) шістдесятьом
- 3) шістдесятьма
- 4) на шестидесятьох

A10 У якому реченні є дієслово минулого часу?

- 1) Ви потихеньку йтимете і милуватиметесь чудесними красвидами...
- 2) Школярі незчулися, коли вдарив дзвоник.
- 3) Лови летючу мить життя! Чаруй, хмілій, впивайся!
- 4) У затоці, вкритій лататтям, вас зустрічатиме сіра чапля.

A11 У якому реченні виділене слово є підметом?

- 1) Мета життя – **зоря** на людським виднокрузі!
- 2) Земля-трудівниця аж парусе та людям **хліб** готує.
- 3) Керувати – це **передбачати**.
- 4) «**Слава!**» докотилось і лягло до ніг.

A12 Укажіть вид односкладного речення «*Чим вище злетити, тим нижче впадеш*».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) узагальнено-особове
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення: *Вагончик, у якому вони сиділи, виявився зручним для житла: не тісно, затишно, і під ногами почувается палуба.*

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх словах пишеться м'який знак?

- 1) міс..кий, робит..ся, матін..ці
- 2) радіс..т.., бояз..кий, смієш..ся
- 3) снит..ся, ідал..ня, тираспольс..кий
- 4) дівчин..ці, камін..чик, підносит..ся

A15 У якому рядку в усіх словах пишеться апостроф?

- 1) дерев..яний, б..ється, медв..яний
- 2) дріб..язковий, рутв..яний, возз..єднання
- 3) зв..язок, повір..я, дит..ясла
- 4) в..юнкий, необ..їжджений, без..ідейний

A16 У якому рядку в усіх словах пишеться префікс **при-**?

- 1) пр..битий, пр..купити, пр..звище
- 2) пр..солити, пр..везений, пр..хід
- 3) пр..лягти, пр..звисько, пр..подобний
- 4) пр..щепити, пр..ходити, пр..дорого

A17 У якому рядку в усіх словах **не відбувається** подвоєння літер?

- 1) шален..ий, жадан..ий, свячен..ий
- 2) військ..омат, воз..'єднання, довгождан..ий
- 3) л..яний, страшен..ий, нескінчєн..ий
- 4) ден..ий, закон..ий, кін..ий

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру **и**?

- 1) К..пр
- 2) Флор..да
- 3) Грец..я
- 4) Г..бралтар

A19 Яке слово пишеться через дефіс?

- 1) приватно/власницький
- 2) чорно/волосий
- 3) індо/європейський
- 4) суспільно/політичний

A20 Який прислівник пишеться окремо?

- 1) без/кінця
- 2) без/вісти
- 3) по/людськи
- 4) за/багато

A21 У якому реченні кома **не** ставиться?

- 1) Їхав козаченько лугом (?) долиною (?) та лісочком (?) та садочком до своєї милої.
- 2) Раз дівчина по гриби ходила (?) в зеленому гаї заблудила.
- 3) Здається, часу і не маю, а не встигаю (?) не встигаю.
- 4) Зрубаємо в лісі сосну (?) або дуба.

A22 У якому реченні поширене означення **не** відокремлюється комами (розділові знаки пропущені)?

- 1) Село зачароване зоряним небом хороше синіє розкиданими хатками.
- 2) Напливала на річку ніч настояна на синій воді, місячному сяйві і пающах верболозу.
- 3) Хвилювалося розбуджене весняним вітерцем жито.
- 4) Місяць закоханий в ніч чарівну сяє, шасливий, і світить.

A23 У якому складносурядному реченні між його частинами потрібно ставити тире (розділові знаки пропущено)?

- 1) На хвилину раптом стихли голоси (?) і спинилися тіні.
- 2) Ось уже й сонце золотою пучкою постукало в моє вікно (?) а за вікном на тепло заворкували голуби.
- 3) Вітру на морі не було (?) проте клекотав сильний прибій.
- 4) Хвилина ще (?) і схід розпише в сліпучі барви небосхил.

A24 Який розділовий знак потрібно ставити між частинами поданого безсполучникового складного речення?

Не бійся заглядати у словник (?) це пишний яр, а не сумне провалля.

- 1) кома
- 2) крапка з комою

3) двокрапка

4) тире

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

- 1) Багата будь ти, земле, наша нене!
- 2) Ой куди ви, голубоньки, та й полетите?
- 3) Спи дитинко, спи дитинко, мій сивий соколе, пішла мати жито жати на широке поле.
- 4) Зоре моя вечірняя, зійди над горою, поговорим тихесенько в неволі з тобою.

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

- 1) А за вербами причаїлася дрімота і шепоче: «Засни собі, засни...»
- 2) «Я б сонце засліпив: – розхвастався Ліхтар, – якби мене хтось підійняв до хмар!»
- 3) «Чого ж ви стоїте? – перебив їх нараз гетьман. – Сідайте! Подай, будь ласка, три крісла ближче!»
- 4) Іду та людей питаю: «Де тут дорога до рідного краю?»

A27 У якому словосполученні **не порушено** граматичну норму?

- 1) нарада по безпеці
- 2) за будь-яких обставин
- 3) у час громадянської війни
- 4) стати у весь зріст

Прочитайте текст і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1

1) Кохання – це найкраще людське почуття, найвище щастя, світла доля, основа сімейної злагоди.

2) Тисячоліттями філософи й поети намагалися розгадати тасмницю найсвятішого почуття – кохання. 3) Можливо, людина стала людиною не тоді, коли навчилася виготовляти знаряддя праці. 4) Такою вона стала, коли, зірвавши чарівну квітку, не скористалася нею як смачним наїдком, а подарувала істоті іншої статі як знак прихильності й першої іскорки любові. 5) У давнину слов'яни поклонялися, окрім інших, і богам любові – Ладі, Дані. 6) У деяких народів символом кохання була бджола, бо поєднувала, як і любов, солод меду й гіркоту жала. 7) Із своєї давнини український народ опоетизував кохання, підносив його до найсвітлішої людської мрії.

8) В українців символами вірного кохання були голуб, лебідка, троянда, едельвейс. 9) Щоб причарувати кохану людину, купалися в ранковій росі.

10) Народна мораль учила, що не можна примусити кохати. 11) Так само важко відрадити закохану людину, тому й говорили – «Кому як мара, а йому як зоря». 12) Справжнє кохання українці ставили значно вище від усякого багатства, оспівували вірне й світле почуття. 13) А скільки подвигів учинено заради любові! 14) Скільки геніальних творів мистецтва вона надихнула! (За В. Кузьменком)

A28 Яке з речень найбільше відповідає головній думці тексту?

- 1) Кохання – це найкраще людське почуття, найвище щастя, світла доля, основа сімейної злагоди.
- 2) Тисячоліттями філософи й поети намагалися розгадати таємницю найсвятішого почуття – кохання.
- 3) Народна мораль учила, що не можна примусити кохати.
- 4) Справжнє кохання українці ставили значно вище від усякого багатства, оспівували вірне й світле почуття.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

- 1) роздум
- 2) опис
- 3) розповідь
- 4) розповідь з елементами опису

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення *найвище щастя* з першого речення?

- 1) узгодження
- 2) керування
- 3) прилягання
- 4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть у початковій формі.

В2 З другого (2) речення випишіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосного звуку за м'якістю.

В3 З четвертого (4) речення випишіть вказівний займенник.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 У сьомому (7) реченні знайдіть прийменники. Вкажіть їх кількість. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Серед речень 1-5 знайдіть те, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 5-9 знайдіть складнопідрядне з підрядним реченням причини. Запишіть номер цього речення.

В7 Укажіть номер речення, в якому допущено пунктуаційну помилку при прямій мові. Запишіть номер цього речення.

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишіть цифру 0.

Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту доводить, що кохання – це найпрекрасніше почуття, яке може відчувати людина. Досягається це за допомогою _____ (світла доля з 1 речення, найсвятіше почуття з 2 речення), _____ (солод меду й гіркоту жала з 6 речення) та синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 13, 14), _____ (речення 1, 8)».

- 1) гіпербола
- 2) ряди однорідних членів речення
- 3) епітет
- 4) антоніми
- 5) синоніми
- 6) метафора
- 7) порівняльний зворот
- 8) окличні речення
- 9) прості речення

Відповіді

	266 варіант
A1	1
A2	2
A3	1
A4	2
A5	3
A6	3
A7	4
A8	2
A9	4
A10	2
A11	4
A12	3
A13	4
A14	3
A15	3
A16	2
A17	1
A18	2
A19	4
A20	1
A21	4
A22	3
A23	4
A24	3
A25	3
A26	2
A27	2
A28	1
A29	3
A30	1

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишеться акуратно, розбірливим почерком.

	266 варіант
B1	публіцистичний
B2	найсвятішого
B3	такою
B4	2
B5	4
B6	6
B7	11
B8	3,4,8,2

Приклад твору

Наш світ переповнений кривдою і несправедливістю. Та є в ньому й таке людське почуття, що дає надію на порятунок. Це любов – найвеличніше почуття. Основа всього живого на Землі.

Автор тексту порушує важливу філософську проблему, стверджуючи, що кохання – це найвище щастя та основа сімейної злагоди.

Я погоджуюся з його думкою і вважаю, що справжня людина – це та людина, яка вміє любити. Як на мене, любов – це таємниця. Проте для себе я її розумію так: любов – це небайдужість. Коли ти відчуваєш тепло, радість, наповненість поруч з кимось, коли проводиш з людиною час та знаєш, що жодна хвилина не втрачена марно, коли хочеться бути поруч знов і знов, а також бажаєш людині щастя та хочеш допомогти їй – це й є любов. Також любов – це вдячність та прийняття іншого таким, який він є. Це такий стан душі, коли поруч із кимось у тебе є все для щастя, а весь світ радіє з тобою:

Так ніхто не кохав.

Через тисячі літ лиш приходить подібне кохання.

В день такий розцвітає весна на землі

і земля убирається зрання... (В.Сосюра)

Скільки знає історія прикладів справжньої любові! Наприклад, любов Лесі Українки до Сергія Мержинського. Вони обоє були смертельно хворі, але Леся Українка попри все знаходить у собі сили не лише самотужки доглядати свого помираючого коханого, а й писати на прохання Сергія від його імені листи своїй суперниці.

Отже, немає нічого прекраснішого, ніж справжнє кохання, яке робить світ кращим, а життя людини – повноцінним. То ж нехай кожен з нас відчує його!